

режиму воєнного чи надзвичайного стану: Закон України від 17 травня 2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4765-17#Text>.

3. Про санкції: Закон України від 14 серпня 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18#Text>.

4. ВАКС у повному обсязі задовольнив перший позов Мін'юсту про стягнення в дохід держави активів підсанкційного російського бізнесмена Євтушенкова Володимира, бенефіціара АФК «Система», людину із найближчого кола Путіна. URL: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/vaks-u-povnomu-obsyazi-zadovolniv-pershiy-pozov-minyustu-pro-styagnennya-v-dohid-derjavi-aktiviv-pidsanktsiynogo-rosiyskogobiznesmena-evtushenkova-volodimira-benefitsiara-afk-sistema-lyudinu-iz-nayblizhchogokola-putina>.

5. В Україні вперше стягнули в дохід держави активи російського олігарха. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3562836-v-ukraini-vperse-stagnuli-v-dohidderzavi-aktiv-rosijskogo-oligarha.html>.

НЕСПЛЯК Роман

курсант ННІ права та підготовки
фахівців для підрозділів
Національної поліції

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

НАГОРНА Олена

старший викладач кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВОНАСТУПНИЦТВО

Поняття правовідносини одна із найскладніших у сучасній юридичній науці [1]. Зокрема, недостатньо вивченими залишаються окремі проблеми динаміки правовідносин, внаслідок яких можлива зміна кола їх суб'єктів, що здійснюється в рамках явища правонаступництва, яке є у сфері як цивільного, так і інших галузей права. Незважаючи на законодавче закріплення випадків передачі права від однієї особи до іншої з переходом при цьому регулятивних властивостей права, сутність правонаступництва залишається недостатньо дослідженою, що робить актуальним вивчення особливостей правонаступництва у цивільних правовідносинах.

Процесуальне правонаступництво є важливим інститутом цивільного процесу та враховується під час розгляду та вирішення судами цивільних справ. Процесуальне правонаступництво виступає як гарантія конституційних прав на судовий захист, доступу до правосуддя, а також є засобом забезпечення процесуальної економії.

Під правонаступництвом у цивільному праві слід розуміти перехід права та/або обов'язків від однієї особи (правопопередником) до іншої (правонаступника) шляхом одночасної їх втратою правопопередником та придбанням їх правонаступником у повному обсязі [2].

Правонаступництво за своєю суттю є оцінкою та інтерпретацією об'єктивно існуючих елементів предмета цивільно-правового регулювання. Воно відображає категорії та поняття, необхідні для тлумачення та застосування певної сукупності норм цивільного законодавства. З іншого боку, ст. 512 ЦК України сформулювала правонаступництво як юридичний факт, що склало гіпотезу відповідної цивільноправової норми. Все зазначене, а також те, що правонаступництво є безпосереднім відображенням об'єктивно сформованих фактичних цивільних правовідносин доводить, що правонаступництво є цивільно-правовою дефініцією [3].

Правонаступництво має такі ознаки, характерними всім галузям українського права:

- залежність права чи обов'язків правонаступника від права чи обов'язків правопопередника, що проявляється у попередньо визначених межах суб'єктивного права або юридичного обов'язку правонаступника в межах права або обов'язку правопопередника;
- залежність права чи обов'язків правонаступника від права чи обов'язків правопопередника, яка полягає у наявності у правопопередника під час настання підстави правонаступництва у вигляді юридичного факту чи його складу суб'єктивного права чи юридичних обов'язків, більшого чи рівного за обсягом що виникає у правонаступника;
- припинення права чи обов'язків правопопередника і виникнення права чи обов'язків у правонаступника виходячи з одного юридичного факту чи його складу, що відбувається з умовою відсутності розриву у часі між завершенням і виникненням відповідних прав чи обов'язків у правонаступника;
- тотожність об'єкта правовідносин.

Як і будь-яка система правовідносин, правовідносини правонаступництва утворено такими елементами, як суб'єкти, об'єкт та зміст [3]. Як суб'єктів можуть виступати фізичні та юридичні особи, які мають здатність до правонаступництва, об'єктом є діяльність, спрямована на заміну особи у правовідносинах, а змістом – суб'єктивні права та обов'язки.

Правонаступництво є властивістю правовідносин, що не пов'язана з особистістю суб'єкта правовідносин і не заборонена законодавством зміна суб'єктного складу правовідносин, при якому в ході придбання суб'єктивних прав та/або юридичних обов'язків здійснюється їх перехід від правопопередника до правонаступника щодо одного і того ж об'єкта. Для правонаступництва характерна зміна суб'єкта правовідносини за допомогою його заміни іншим суб'єктом, який має обсяг правоздатності, необхідний для участі у правовідносинах, що призводить до зміни правовідносин. Сам

інститут правонаступництва має міжгалузевий характер, при цьому категорія правонаступництва, незважаючи на наявність специфіки в кожній галузі права, зберігає свою ключову властивість – збереження правовідносин після зміни його суб'єктного складу, що дозволяє забезпечити перехід обов'язків та прав від правопопередника до правонаступника

1. Бобир Д.Ю., М.В. Логінова. Місце правонаступництва в системі цивільного права. Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу: 45.

2. Мельниченко А.В. Цивільне процесуальне правонаступництво: актуальні питання. 2022.

3. Шкіль А. Місце правонаступництва у системі громадянського права. Наукові дослідження та інновації в галузі суспільно-гуманітарних наук: збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Мелітополь, 24 листопада 2021 р.)/ТДАТУ: ред. кол. Ломейко ОП, Єременко ОА, Михайлов В. В [та ін.]. Частина 1. Мелітополь: ТДАТУ, 2021. 581 с.

НІМЕЦЬ Олена Михайлівна

адвокат, м. Ужгород

НАГОРНА Олена Олександрівна

старший викладач кафедри цивільного права та процесу Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ФУНКЦІЇ ТРУДОВОГО ПРАВА

Сутність і соціальне значення трудового права виявляються в його функціях. Функції трудового права визначають основні напрями правового впливу його норм на трудові відносини та поведінку учасників цих відносин. Ці функції відображають цілі, завдання, роль і значення трудового права і тісно пов'язані між собою. Вони враховують інтереси суспільства, держави, а також працівників і роботодавців.

М.В. Цвік та О.В. Петришин стверджують, що «призначення права і його роль у суспільному житті розкриваються через притаманні йому функції. В юридичній науці функції права розглядають як головні напрями його впливу на суспільні відносини або як реалізацію його соціального призначення. Слід зазначити, що обидва погляди характеризують дві різні властивості права, а тому поняття функцій права має охоплювати обидва названі аспекти» [1, с. 154]. Під функціями права О.Ф. Скакун розуміє «основні напрями впливу права на суспільні відносини».

Деякі науковці головною функцією права вважають забезпечення порядку в суспільстві з урахуванням інтересів різних прошарків і груп, шляхом досягнення згоди і компромісу. В. С. Ковальський у контексті дослідження